

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ SOCIAL PHILOSOPHY AND PHILOSOPHY OF HISTORY

УДК 005.3:101:165.6:004.7

DOI <https://doi.org/10.32782/hst-2024-19-96-01>

ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ ЦИФРОВОЇ СТРАТЕГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ: АКСІОЛОГІЧНІ, ОНТОЛОГІЧНІ, ГЕРМЕНЕВТИЧНІ ПІДХОДИ

ОКСАНА, БУГАЙЧУК¹

Анотація

Філософські засади цифрової стратегії організації є багатограним явищем і процесом, що охоплюють основні підходи: аксіологічний, онтологічний та герменевтичний. Стратегії розвитку інформаційно-інноваційної діяльності організації в умовах цифровізації – це, по суті, соціально-економічний і технологічний процес, що проясняється у процесі соціального конструювання, в основі якого люди на, що визначає цінності організації. **Мета дослідження** – концептуалізація філософських засад цифрової стратегії організації у контексті аксіологічних, онтологічних, герменевтичних підходів. **Завдання дослідження:** 1) проаналізувати інформаційно-інноваційну діяльність організації в умовах цифровізації як соціальний, культурний, економічний феномен; 2) визначити філософські засади цифрової стратегії організації; 3) розробити стратегії розвитку інформаційно-інноваційної діяльності організації в умовах цифровізація. **Методологія дослідження:** 1) метод аксіологічного аналізу, мета якого виявлення цінностей, які лежать в основі цифрової стратегії; 2) метод онтологічного аналізу, в основі якого дослідження сутності та природи цифрової стратегії. 3) герменевтичний метод, мета якого інтерпретація та розуміння змісту цифрової стратегії; детальне вивчення текстів, пов'язаних з цифровою стратегією (звіти, презентації). Аксіологічний підхід акцентує увагу на цінностях, які визначають пріоритети та напрямки розвитку цифрової стратегії, включаючи етичні аспекти, соціальну відповідальність та стійкість. Онтологічний підхід зосереджується на природі та сутності цифрових технологій, їх впливі на структуру та функціонування організації, а також на трансформації робочих процесів і взаємодій. Герменевтичний підхід досліджує інтерпретацію та розуміння цифрових технологій і їх впровадження в організаційний контекст, враховуючи культурні та комунікативні аспекти. Загалом, ці підходи дозволяють більш глибоко зрозуміти і сформулювати ефективну цифрову стратегію, яка враховує не лише технічні, але й соціальні, етичні та культурні виміри. Філософські підходи сприяють розробці інтегрованих підходів до цифрової трансформації, що здатні забезпечити довгострокову конкурентоспроможність та стійкість організації в умовах швидкозмінного технологічного середовища. **Практичне значення дослідження** в тому, що стратегії розвитку інформаційно-інноваційної діяльності організації в умовах цифровізації – це соціально-економічний і технологічний процес, що проясняється у процесі соціального конструювання, в основі якого людина, що визначає цінності організації.

Ключові слова: цифрова стратегія розвитку організації, аксіологічний підхід, онтологічний підхід, герменевтичний підхід, цифрові технології, інформаційно-інноваційна діяльність організації.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Актуальність теми дослідження філософських засад цифрової стратегії організації у тому, що аксіологічні, онтологічні, герменевтичні підходи до цифрової стратегії організації в тому, що інформаційно-інноваційна діяльність в умовах цифровізації має велику роль у зв'язку з тим, що організації, відіграють велику роль у формуванні нових традицій поширення інновацій та інфор-

мації. Зокрема, це численні застосування дифузії інновацій, нових комунікаційних технологій в умовах цифровізації, Інтернету, розширення інновацій у контексті мережевого управління та спілкування, поширення інновацій шляхом застосування таких понять, як критична маса, дифузія інновацій, цифровізація, діджиталізація. Стратегії розвитку інформаційно-інноваційної діяльності організації в умовах цифровізації – це, по суті, соціально-економічний і технологічний процес, що проясняється у процесі соціального конструювання, в основі якого люди на, що визначає цінності організації. Впровадження нової ідеї, навіть коли вона має очевидні переваги, справа нелегка. Від моменту створення багатьох

Corresponding author:

¹ Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні, Запорізький національний університет (Запоріжжя, Україна)
E-mail: asti09@ukr.net
ORCID iD : <https://orcid.org/0000-0001-7687-5119>

інновацій до моменту їх широкого впровадження нерідко спливає багато років. Тому способи пришвидшення темпів упровадження нових стратегій розвитку інформаційно-інноваційної діяльності в умовах цифровізації – це спільна проблема керівників організацій, керівників лідерів, індивідів. Для багатьох організацій епохи діджиталізації характерним напрямом стратегії є дифузія інновацій як новий сучасний напрямок розповсюдження інновацій, в основі яких концептуалізація smart-філософії як постмодерністського проекту нелінійного розвитку XXI століття (Voronkova, Nikitenko, Bilohur, Oleksenko, Butchenko, 2022).

Аналіз останніх досліджень і публікацій, з яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор

Стратегії розвитку інформаційно-інноваційної діяльності в умовах цифровізації пов'язані з упровадженням нових (проривних) технологій, що свідчить про модернізаційні процеси, що відбуваються в багатьох організаціях і забезпечення найбільш високого рівня конкурентоспроможності. Філософські засади цифрової стратегії організації – аксіологічні, онтологічні, герменевтичні підходи проаналізовано такими авторами, як В.Воронкова, В.Нікітенко, Р.Олексенко, О.Кивлюк, Р. Андрюкайтене, які показали, що розвиток високих (проривних) технологій відбувається в усіх сферах – науці, освіті, менеджменті, удосконаленні транспортної і телекомунікаційної систем, підвищення кваліфікації праці, удосконалення інвестиційного клімату. Організації, які вкладають капітал, інвестиції у нові розробки, визнаються пріоритетними.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття

Мета дослідження – концептуалізація філософських засад цифрової стратегії організації у контексті аксіологічних, онтологічних, герменевтичних підходів.

Формування цілей статті: 1) проаналізувати інформаційно-інноваційну діяльність організації в умовах цифровізації як соціальний, культурний, економічний феномен; 2) визначити філософські засади цифрової стратегії організації; 3) розробити стратегії розвитку інформаційно-інноваційної діяльності організації в умовах цифровізації.

Методологія дослідження: Для дослідження теми філософські засади цифрової стратегії організації: аксіологічні, онтологічні, герменевтичні підходи можна використати такі конкретні методи:

1) Метод аксіологічного аналізу, мета якого виявлення цінностей, які лежать в основі цифрової стратегії. 2) Метод онтологічного аналізу, в основі якого дослідження сутності та природи цифрової стратегії. 3) Герменевтичний метод, мета якого інтерпретація та розуміння змісту цифрової стратегії; детальне вивчення текстів, пов'язаних з цифровою стратегією (звіти, презентації). 4) Дискурс-аналіз комунікацій і діалогів в організації для розуміння значень, які вкладаються в цифрову стратегію. 5) Критичний аналіз, мета якого виявлення проблемних аспектів і суперечностей у цифровій стратегії. 6) Системний підхід, мета якого інтеграція різних аспектів дослідження для цілісного розуміння, розгляд цифрової стратегії як частини ширшої системи організаційного управління, візуалізація та взаємозв'язок між різними елементами цифрової стратегії. 7) Порівняльний аналіз, в основі якого виявлення спільних та відмінних рис аксіологічних, онтологічних та герменевтичних підходів. Ці методи дозволяють комплексно дослідити цифрову стратегію організації з різних філософських позицій, забезпечуючи формування стратегій розвитку інформаційно-інноваційної діяльності в умовах цифровізації (Buhaichuk, 2019).

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів

1. Інформаційно-інноваційна діяльність організації в умовах цифровізації як соціальний, культурний, економічний феномен

Дослідження інформаційно-інноваційної діяльності організації в умовах цифровізації свідчить, що упровадження високих технологій радикально змінило економічну культуру, соціум, саму людину. Інформатизація, комп'ютеризація, що проникла в саму організацію, представляє собою сукупність знань, досвіду, інтелектуального, людського і соціального капіталу, які стали використовуватися при розробці, створенні нових продуктів (послуг). Високотехнологічні галузі виробництва стали ідентифікувати за рахунок зверх високої ефективності, постільки оволодіння технологіями – найочевидніша причина сукупного багатства забезпечення націй. Інформаційно-інноваційні технології включають розвиток високих технологій, пов'язаних з розвитком космічної галузі, нанотехнологій, робототехніки, і релевантні наступним галузям промисловості: інформаційна, біологічна, фармацевтична, нові матеріали, енергетика, захист оточуючого середовища, безвідходні технології, авіація, сучасне сільське

господарство, транспорт, розвиваючи дифузію інновацій (Еверетт М. Роджерс, 2009).

Стратегії розвитку інформаційно-інноваційної діяльності в організації в умовах цифровізації використовують наступні основні кількісні і якісні критерії розвитку даного виду діяльності: 1) наукоємність (високе співвідношення наукових професійних працівників до загального числа співробітників підприємства); 2) великий відсоток витрат на наукові дослідження у порівнянні з загальним витратами в організації, використовуючи їх на інновації; 3) максимальна просунутість і доступність, випуск високоякісної конкурентоспроможної продукції; 4) фундаментальні розробки на рівні приватних фірм; 5) високий рівень ризику і прибутку. Для адекватного виявлення стратегій розвитку інформаційно-інноваційної діяльності в умовах цифровізації як нового явища слід створити концептуальну модель інновацій, так як можемо засвідчити ще низький рівень інновацій на організаціях та підприємствах України. Модель інноваційного розвитку слід поєднати у співвідношенні з такими концептами, як методологія, технологія, інновації, наука, технологізація, комерціалізація, комп'ютеризація, діджиталізація, та підтримка ІТ-технологій та ІТ-інфраструктури, без чого не відбудеться підвищення рівня інновацій (Буhaichuk, 2022).

Ситуація складається таким чином, що тільки 20% бюджету повинні бути витрачені на розвиток нових ідей. Проте припустити, що ми будемо ще не раз здивовані тим прогресом, який відбудеться найближчими роками та десятиліттями. Тому керівники повинні виробляти свої стратегії розвитку інформаційно-інноваційної діяльності в організаціях, щоб протистояти викликам, нестабільності, асиметричності інформації, загрози втрати робочих місць, міграції населення в інші країни. Одним з поширених уявлень є те припущення, що автоматизація становить загрозу головним чином для робітників із низьким рівнем освіченості та низькою кваліфікацією. Це припущення впливає з того факту, що функції, пов'язані з подібними робочими місцями, є рутинними.

Мережеві і технологічні платформи можуть стати новою, ефективнішою формою організації, що перевершує й витісняє колишні. «Алгоритми компаній Uber чи Lyft працюють із великими обчисленнями, так само як алгоритми пошукових систем, соціальних мереж і фінансових ринків. Найбільш прогресивними смарт-технологіями

є штучний інтелект, задіяний у багатьох алгоритмічних системах. Компанії нового покоління Uber чи Lyft можна назвати мережевими платформами, які надають послуги у реальному часі. Сьогодні актуальним терміном став термін «доповнена реальність». Реальність доповнюється по-різному. Сервіс TaskRabbit доповнює її лише в тому, що шукає клієнтів, але роботу за людей не виконує. Реальність водіїв Uber та Lyft доповнюється тим, що вони легко орієнтуються в просторі і знаходять пасажирів. Хірурги й онкологи можуть працювати у традиційних лікарнях, але їхня когнітивна реальність є доповненою, бо, на відміну від попередників, вони мають сучасні знання з медицини.

Доповнена реальність проникає і в роботу інших організацій. О'Райлі Тім у роботі «Хто знає, яким буде майбутнє» відмічає: «Якщо прагнете вдосконалити економіку майбутнього, шукайте нових способів доповнення реальності працівників, забезпечуючи їх новими навичками і можливостями. Компанія Uber як компанія економіки наступного покоління створює когнітивний дисонанс. Швидко розвивається Веб саме завдяки відкритій платформі для експериментів та інновацій, що відкрила можливості для безмежного кола гравців. Для прогресу у сфері технологій важливо усвідомлювати, що колись складні процеси стають безкоштовними та елементарними. Важливо упроваджувати цифровий менеджмент, цифрову економіку, цифровий маркетинг, щоб удосконалити розвиток інформаційно-інноваційної діяльності в умовах цифровізації»

Слід розвивати інноваційні процеси в організаціях; інтерактивні інновації; інформаційно-інноваційну інфраструктуру підприємства; дифузію інновацій. Структура організації повинна мати позитивний вплив на інноваційний процес. Велику роль при цьому відіграють складники й етапи процесу дифузії інновації, роль агентів змін та критичної маси, здатної втілювати інновації, різноманітні типи, властивості й наслідки інновацій, напрями упровадження інновацій у життя, сприяючи формуванню цінностей цифрового суспільства і цифрової людини в умовах глобалізації та INDUSTRY 4. 0. (Воронкова, Каганов, Метеленко. 2022).

2. Філософські засади цифрової стратегії організації

Філософські засади цифрової стратегії організації включають основні підходи: аксіологічний, онтологічний та герменевтичний. Кожен з цих

підходів пропонує свій власний погляд на створення та реалізацію цифрових стратегій у контексті сучасного розвитку. Аксиологія, або теорія цінностей, досліджує питання ціннісних орієнтирів, які керують діями керівників організації. В рамках цифрової стратегії організації аксіологічний підхід зосереджується на наступних аспектах:

1) Визначення ключових цінностей, які повинні бути відображені у цифрових інструментах та платформах. Це можуть бути інноваційність, прозорість, ефективність, етичність тощо.

2) Як цифрові стратегії сприяють створенню доданої вартості для клієнтів та користувачів. Це включає персоналізацію сервісів, покращення користувацького досвіду, збільшення доступності послуг.

3) Оцінка впливу цифрових технологій на суспільство та забезпечення дотримання етичних норм і стандартів.

4) Організації повинні враховувати етичні аспекти використання цифрових технологій. Це включає захист даних користувачів, прозорість у зборі та використанні інформації, а також відповідальність за вплив на суспільство в умовах викликів і перспектив постінформаційного суспільства (Кивлюк, Воронкова, Нікітенко, 2024).

5) Розуміння цінностей та мотивацій співробітників є ключовим для успішної цифрової трансформації. Організація повинна створювати середовище, де працівники відчувають, що їхні цінності та ідеї враховуються.

6) Підтримка культури інновацій та постійного вдосконалення є важливою цінністю в умовах швидких технологічних змін. Організації повинні сприяти експериментам та впровадженню нових технологій.

7) Врахування соціальних аспектів та справедливості у впровадженні цифрових стратегій, щоб уникнути цифрового розриву та забезпечити рівний доступ до технологій для всіх членів суспільства.

Для розкриття поняттєво-категоріального апарату теми філософські засади цифрової стратегії організації: аксіологічні, онтологічні, герменевтичні підходи необхідно визначити ключові терміни та категорії, що використовуються в цьому контексті.

Аксиологія – філософське вчення про цінності та їхню природу, зокрема, моральні, естетичні та інші види цінностей.

Цінності – ідеї або принципи, що визнаються важливими і визначають пріоритети та напрямки

діяльності організації. Цифрові цінності – специфічні цінності, що виникають в контексті цифрової трансформації, наприклад, прозорість, доступність, конфіденційність даних. Етика цифрової стратегії – моральні принципи та стандарти, що керують впровадженням та використанням цифрових технологій в організації. Цифрова етика – набір моральних принципів та керівних положень, що визначають відповідальне та етичне використання цифрових технологій. Соціальна відповідальність – обов'язок організацій враховувати інтереси суспільства, зокрема в контексті цифрової трансформації, таких як конфіденційність, безпека та добробут користувачів. Ціннісний менеджмент – процес управління, який інтегрує цінності організації у всі її аспекти діяльності, особливо в цифровому середовищі.

Онтологічний підхід. Онтологія – розділ філософії, що вивчає буття, існування та природу реальності. Цифрова онтологія – розгляд сутності та природи цифрових технологій і їхнього впливу на реальність організації. Цифрові об'єкти – сутності, що існують в цифровому просторі, такі як дані, алгоритми, програмні додатки. Інформаційна реальність – концепт, що описує нову форму реальності, яка виникає завдяки впровадженню цифрових технологій, враховуючи і кризу онтологічних та метафізичних засад людського буття (Nikitenko, Voronkova, Andriukaitiene, Oleksenko, 2021).

Онтологія досліджує природу буття та існування. У контексті цифрових стратегій цей підхід розглядає:

1) Аналіз природи цифрових технологій, їхньої структури та функціональності. Важливо зрозуміти, як саме технології впливають на організаційні процеси та як вони інтегруються в існуючі системи.

2) Розуміння, як цифрові інновації змінюють традиційні форми взаємодії в організації, наприклад, через впровадження віддаленої роботи, автоматизації та інших інструментів.

3) Дослідження того, як цифровізація впливає на структуру, культуру та ідентичність організації.

4) Визначення та підтримка цифрової ідентичності організації. Це включає створення єдиної цифрової платформи, яка відображає місію, цінності та цілі організації.

5) Глибоке розуміння того, як різні цифрові технології інтегруються у бізнес-процеси та структуру організації. Важливо зрозуміти, як ці технології змінюють спосіб роботи та взаємодії в організації.

6) Розгляд організації як частини ширшої цифрової екосистеми. Це означає співпрацю з іншими організаціями, партнерами та стейкхолдерами для створення цінності та інновацій.

7) Дослідження ролі автономних систем та автоматизації в організації. Це включає розуміння, як автоматизовані процеси можуть підвищити ефективність та продуктивність, а також які ризики вони можуть нести. Загальні поняття цього підходу.

Віртуальна реальність – створене комп'ютером середовище, яке імітує фізичну присутність у реальному або уявному світі. Кіберпростір – глобальний домен віртуальної інформації, де здійснюється цифрова комунікація та обмін даними. Метафізика цифрового буття – філософське дослідження природи цифрових реальностей та їхнього впливу на людське існування та соціальні структури. Онтологічна безпека – почуття стабільності та впевненості, яке користувачі отримують від зрозумілих та надійних цифрових середовищ.

Герменевтичний підхід

Герменевтика – філософське вчення про інтерпретацію текстів, знаків та символів. Цифрова герменевтика – інтерпретація та розуміння цифрових текстів, даних та інформаційних потоків. Смыслові структури – концепти та ідеї, які інтерпретуються та осмислюються в контексті цифрової стратегії. Когнітивні процеси – процеси сприйняття, обробки та інтерпретації інформації в цифровому середовищі. Герменевтика, або мистецтво інтерпретації, фокусується на розумінні значення та сенсу інформаційних потоків у контексті взаємодії цифрового суспільства і цифрової людини (Buhaychuk, Nikitenko, Voronkova, Andriukaitiene, & Malysh, 2022).

Для цифрових стратегій це включає:

1) Аналіз та тлумачення великих обсягів даних для прийняття обґрунтованих рішень. Використання методів аналізу великих даних для виявлення патернів, тенденцій та інсайтів. Це допомагає організаціям приймати обґрунтовані рішення на основі даних та стосується використання аналітики, штучного інтелекту та машинного навчання для пошуку нових форм самовираження особистості в епоху постмодернізму (Kyrychenko, Nikitenko, Voronkova, Harbar, & Fursin, 2021).

2) Значення технологій для користувачів, в основі якого розуміння того, як користувачі сприймають та використовують цифрові інстру-

менти. Це важливо для створення інтуїтивно зрозумілих та ефективних інтерфейсів. Інтерпретація потреб та поведінки користувачів для створення зручних та ефективних цифрових інтерфейсів. Це включає проведення користувацьких досліджень та тестування прототипів.

3) Використання цифрових технологій для покращення внутрішньої та зовнішньої комунікації, сприяння більшому розумінню між різними рівнями організації та між організацією та її стейкхолдерами. Це може включати використання соціальних медіа, платформ для співпраці та інших інструментів для підвищення взаєморозуміння між працівниками та стейкхолдерами.

4) Семантичний аналіз, націлений на використання семантичних технологій для покращення обробки та інтерпретації інформації. Це може включати обробку природної мови (NLP) та семантичний веб.

Цифрова семіотика – вивчення знаків та символів у цифровому середовищі, їхнє значення та інтерпретація. Інтерпретаційні моделі – теоретичні конструкції, що допомагають зрозуміти, як користувачі сприймають та інтерпретують цифрові дані та інформацію. Аналітика даних – процес дослідження даних з метою виявлення корисної інформації, висновків та підтримки прийняття рішень у всіх сферах, включаючи і медицину (Бурашнікова, Воронкова, 2023).

Загальні категорії. Цифрова трансформація – процес впровадження цифрових технологій в усі аспекти діяльності організації з метою підвищення її ефективності та конкурентоспроможності. Стратегія – довгостроковий план дій, спрямований на досягнення певних цілей організації. Інновації – впровадження нових ідей, методів або продуктів з метою покращення діяльності організації. Інформаційні технології (ІТ) – технології, що використовуються для створення, зберігання, обробки та передачі інформації. Кіберпростір – віртуальне середовище, створене за допомогою комп'ютерних мереж та інтернету, де відбувається обмін інформацією та комунікація. Ці поняття допоможуть у дослідженні та розумінні філософських засад цифрової стратегії організації, враховуючи аксіологічні, онтологічні та герменевтичні підходи. Цифрові платформи – інфраструктури, що підтримують обмін даними та взаємодію користувачів, такі як соціальні мережі, хмарні сервіси, онлайн-магазини. Блокчейн – децентралізована цифрова технологія, що забезпечує безпечний та прозорий запис транзакцій. Машинне

навчання та штучний інтелект (ШІ) – технології, що дозволяють системам самостійно навчатися та приймати рішення на основі аналізу великих обсягів даних. Інтернет речей (IoT) – система взаємопов'язаних об'єктів, що мають можливість збору та обміну даними через інтернет. Кібербезпека – захист систем, мереж та програм від цифрових атак, що мають на меті доступ, зміну або знищення конфіденційної інформації. Трансцендентність у цифровому середовищі – питання про те, як цифрові технології змінюють межі людського досвіду та знань.

Екзистенційні питання – дослідження того, як цифрова трансформація впливає на поняття людської сутності, самореалізації та автентичності. Цифрова ідентичність – вивчення того, як люди створюють та сприймають свої ідентичності в цифровому просторі. Ці категорії допоможуть глибше зрозуміти філософські засади цифрової стратегії організації, враховуючи складність та багатовимірність формування цінностей цифрової освіти і цифрової людини у діджиталізованому суспільстві (Нікітенко, Олексенко, Кивлюк, 2022).

3. Концепція інновації в умовах цифровізації

Концепція інновації в умовах цифровізації є надзвичайно актуальною в сучасному світі, де технології швидко розвиваються і змінюють усі аспекти життя і бізнесу. Цифрові технології виступають як рушій інновацій. Цифровізація, тобто впровадження цифрових технологій у різні сфери діяльності, стимулює появу нових продуктів, послуг і бізнес-моделей. Інновації можуть включати автоматизацію процесів, використання великих даних (Big Data) для прийняття рішень, розвиток штучного інтелекту (AI) і машинного навчання. Умови цифровізації значно розширюють можливості збору, аналізу та використання даних. Дані стають важливим ресурсом для розробки нових продуктів і послуг, а також для покращення існуючих бізнес-процесів. Аналітика даних допомагає виявити нові ринки, покращити обслуговування клієнтів та підвищити ефективність операцій. Гнучкі методології, такі як Scrum і Kanban, дозволяють швидко адаптуватися до змін і ефективно реалізовувати інноваційні проекти. Використання цифрових інструментів для управління проектами, комунікації і співпраці (наприклад, Jira, Trello, Slack) сприяє більш гнучкому робочому процесу (Райлі Тім, 2018).

Цифровізація призводить до створення нових бізнес-моделей, таких як платформи (наприклад,

Uber, Airbnb), економіка спільного використання (sharing economy) і моделі підписки. Ці моделі дозволяють компаніям швидко масштабуватися і досягати глобальних ринків з меншими витратами. Збільшення обсягу даних і їх значення для бізнесу підвищує ризики кібербезпеки. Інновації у сфері кібербезпеки, такі як використання блокчейн-технологій, шифрування і біометричні системи аутентифікації, стають критично важливими для захисту інформації і забезпечення довіри користувачів. Цифровізація також піднімає важливі питання етики та соціальної відповідальності. Інновації повинні враховувати можливі наслідки для суспільства, включаючи вплив на ринок праці, приватність, рівність доступу до технологій та екологічну стійкість. В умовах швидких змін, викликаних цифровізацією, постійне навчання і розвиток цифрових навичок стають необхідністю. Компанії та організації повинні інвестувати в освіту і тренінги для своїх співробітників, щоб підтримувати високий рівень інноваційного потенціалу. Розумні міста (Smart Cities) – використання IoT (Internet of Things) для управління міськими ресурсами, оптимізації транспортних потоків і покращення якості життя мешканців. Fintech – інновації у фінансовій сфері, такі як мобільні платежі, криптовалюти, блокчейн-технології для забезпечення прозорості і безпеки транзакцій. Електронна комерція (E-commerce) – платформи для онлайн-торгівлі, що використовують аналітику даних для персоналізації пропозицій і покращення користувацького досвіду, використання мережевих платформ для розвитку цифрових технологій у медицині (Слюсарь, 2024).

Концепція інновації в умовах цифровізації включає багатогранний підхід до використання технологій для створення нових можливостей, підвищення ефективності і вирішення глобальних викликів. Багато людей часто плутають креативність, винахідництво з інноваціями, особливо віддають перевагу моделям креативності чи винахідництва. Інновації стосуються ідей або патентів на винаходи; креативність стосується здатності генерувати нові ідеї або створювати нові продукти/об'єкти; винаходи відноситься до патенту з креативністю, новизною/прогресивністю та практичністю. Тому ми повинні точно розуміти зміст суміжних понять, таких як:

1) Відкриття, яке стосується вираження об'єктивних фактів і явищ, які існували протягом тривалого часу. Винахід і творчість стосуються

чогось, що вперше було запропоновано, зроблено або було знайдено чи відкрито, рішення наукової чи технічної проблеми.

2) Інновація відноситься до процесу, який вперше сприяє застосуванню речей або методів для практичної реалізації та комерціалізації винаходів і творінь або застосування нових методів до економічної діяльності. Сфера застосування інновацій широка, вона включає науково-технічні інновації, але не обмежується інноваціями в галузі науки. Наприклад, сфера інновацій охоплює інновації продуктів, процесів і ринків, такі як: концепція нових продуктів, новий дизайн продукту, нові матеріали, розвиток ринкових регіонів і сфери, інновації та вдосконалення виробничих процесів і процесів у контексті управління інтелектуальним потенціалом інноваційних цифрових технологій (Trusova, Oleksenko, Kalchenko, Yeremenko, Pasička, Moroz, 2021).

3) Реорганізація або об'єднання, розвиток нових галузей чи нових галузей включає успішне виведення на ринок інноваційних продуктів і послуг. Творчість стосується здатності генерувати нові ідеї, інновація включає творчість і винахідництво. Інновація стосується збору ідей, досліджень, експериментів і розробки нових пристроїв, нових методів, нових процесів/потоків і комерціалізації. Це процес і мистецтво створення нових продуктів і нових послуг на ринку та досягнення успіху.

4) Соціально-технічна та економічна діяльність щодо реалізації та комерціалізації ідей та патентів на винаходи. Дехто за кордоном відверто вважає, що винаходи без інновацій – це просто розвага, (бо) винаходи часто вимірюються кількістю патентів. Відмінною рисою інноватора є людина, яка може застосувати натхнення, креативність або винахід на галасливому ринку з проникливістю, рішучістю, сміливістю та наполегливою працею, щоб попрактикуватися та отримати весь процес успішного запуску нового продукту чи послуги. Новатори є стимулюючими для розвитку економіки, промисловості та всіх галузей промисловості.

5) Винаходи спираються на творче натхнення та постійні зусилля, доки вони не отримають суспільно визнаний винахід патенти (права на власність на знання), а інновації потребують не лише від ідеї до винаходу, а й тривалого процесу перетворення винаходів у суспільно визнані продукти, товари чи послуги та отримання економічної вигоди. Концепція інновації, про яку

ми говоримо, – це не звичайні ідеї, винаходи та відкриття, а безперервний процес соціальної та технологічної практики, заснований на натхненні та винахідництві, щоб зробити його практичним і комерційним.

Інновації є душею нації та невичерпною рушійною силою для процвітання країни, щоб відповідати викликам швидкого прогресу науки і техніки та швидкого зростання економіки знань. Іншою характеристикою інновацій є те, що інновації потребують багато часу та ресурсів, але як тільки інновація стане успішною, вона принесе значні економічні вигоди та величезні прибутки підприємству.

Від генерації ідей до успіху на ринку потрібні достатні кошти та робоча сила. Винахідливість і креативність необхідні для інновацій, базуються на базі знань, особистості винахідника, методах мислення та здібностях. Чим більшими знаннями володіє винахідник і чим сильнішою є здатність їх досягнути, тим більша можливість винаходу та творчості. Особистість людини значною мірою визначає, чи придатна вона для винахідницької та творчої роботи, а також спосіб мислення винахідника, якому «загрожує прищестя роботів» (Мартін Форд, 2016).

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі.

Застосування цих філософських підходів дозволяє розглядати цифрову стратегію організації як комплексний феномен, що враховує ціннісні орієнтири, онтологічні зміни та інтерпретаційні процеси. Це допомагає створити більш збалансовану, етичну та ефективну стратегію, що відповідає потребам сучасного суспільства та бізнесу.

Застосування аксіологічного, онтологічного та герменевтичного підходів дозволяє створити більш комплексну та глибоку цифрову стратегію для організації. Врахування ціннісних орієнтирів, розуміння природи цифрових технологій та ефективна інтерпретація даних та комунікації забезпечують стійкість та успіх у швидкозмінному цифровому середовищі. Такий підхід сприяє не лише технологічному розвитку, але й етичному, соціальному та культурному збагаченню організації.

Винахідницькі та інноваційні ідеї, теорії та методи, яким вони дотримуються, визначають ефективність та успіх винаходу. Особисті здібності включають спостережливість, здатність до аналізу, увагу, міжпрофесійні знання та здатність до системної інтеграції, витримку та практичний дух тощо. Підприємства та їхні праців-

ники, озброєні сучасними теоріями інновацій, є головною силою інновацій. Історія інновацій позитивно свідчить про те, що в умовах сучасної

ринкової економіки підприємства та їхні працівники, озброєні сучасними теоріями інновацій, є головною силою інновацій

Список використаної літератури

- Еверетт, М. Роджерс. Дифузія інновацій / Пер. з англ. Василя Старка. К.: Вид-во «Києво-Могилянська академія», 2009. 591 с.
- Buhaichuk, Oksana. Strategies of information and innovation activity development at enterprise in digital conditions. *Humanities studies: Collection of Scientific Paper*. Zaporizhzhia: ZNU. 2019. 1 (78). P.74-84. <http://humstudies.com.ua/article/view/191997/192576>
- Buhaichuk, Oksana. Foreign concepts of information (digital) economy. *Management and Entrepreneurship: Trends of Development*. 2022. Issue 2 (20). pp.8-19. [ua/index.php/journal/article/view/366](http://index.php/journal/article/view/366) Email: znu@management-journal.org.ua
- Buhaychuk, Oksana, Nikitenko, Vitalina, Voronkova, Valentyna, Andriukaitiene, Regina & Malys, Myroslava. Interaction of the digital person and society in the context of the philosophy of politics. *Cuestiones politica*. Vol. 40 N° 72 (2022): 558-572. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/issue/view/3713>
DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4072.32>
- Бурашнікова, О. С., Воронкова, В. Г. Цифрові технології медицини у країнах ЄС. Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. Матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). Запоріжжя: ЗДМУ, 2023. 207 с. С.47-49. <http://dspace.zsmu.edu.ua/handle/123456789/18321>
- Voronkova, Valentyna, Nikitenko, Vitalina, Bilohur, Vlada, Oleksenko, Roman, Butchenko, Taras. The conceptualization of smart-philosophy as a post-modern project of non-linear pattern development of the XXI century. *Cuestiones Politicas*. Volumen 40, Número 73, julio-diciembre de 2022.Pp.527-538
<https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/38416/42>
- Воронкова, В. Г., Каганов, Ю.О., Метеленко, Н. Г. Формування цінностей цифрового суспільства і цифрової людини в умовах глобалізації та INDUSTRY 4. 0. *Humanities studies*. 2022. Випуск 11 (88). С. 16-25.
- Кивлюк, О. М, Воронкова, В. Г., Нікітенко, В. О. Філософія комунікаційної парадигми постінформаційного суспільства: виклики і перспективи розвитку. *Contemporary ukrainian science: theoretical and practical achievements : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2024. С. 138-154.*
https://www.eo.kiev.ua/resources/arhivMonographs/mono_2024_18/mono_2024_18.pdf
- Kyrychenko, M., Nikitenko, V., Voronkova, V., Harbar, H., & Fursin, A. The search for new forms of personal expression in the era of postmodernism.. *Amazonia Investiga*, 2021. 10 (42), 248-254. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.42.06.2>
<https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1674/1771>
- Nikitenko, Vitalina A., Voronkova, Valentyna H., Andriukaitiene, Regina, Oleksenko Roman I. The crisis of the metaphysical foundations of human existence as a global problem of post-modernity and the ways of managerial solutions. *Propósitos y Representaciones*. Jan. 2021, Vol. 9, SPE (1), e928 ISSN 2307-7999 Special Number: Educational practices and teacher training e-ISSN 2310-4635 <http://revistas.usil.edu.pe/index.php/pyr/article/view/928>
- Нікітенко, В. О. Олексенко, Р. І., Кивлюк, О. П. Формування цінностей цифрової освіти і цифрової людини у діджиталізованому суспільстві. *Humanities Studies*. 2022. Вип. 10 (87). С. 53-63.
- Райлі, Тім. Хто знає, яким буде майбутнє / Пер. з англ. Юлія Кузьменко. Київ: Наш формат 2018. 448 с.
- Слюсарь, М. Ю. Використання мережевих платформ для розвитку цифрових технологій у медицині. Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині): зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 лютого 2024 року). Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. С.306-308. Режим доступу: https://mphu.edu.ua/p_2584.html
- Trusova, Natalia, Oleksenko, Roman, Kalchenko, Serhii, Yeremenko, Denys, Pasička, Stanislava, Moroz Svitlana. Managing the intellectual potential in the business-network of innovative digital technologies. *Estudios de Economia Aplicada*. 2021. Том 39. Вип.5. С. 1-15.
- Форд, Мартін. Пришестя роботів. Техніка і загроза майбутнього / пер. з англ. Володимир Горбатюк. Київ : Наш формат, 2016. 400 с.

References

- Everett, M. Rogers (2009). Diffusion of innovations / Translated from English by Vasyl Stark. Kyiv: Kyiv-Mohyla Academy Publishing House. 591..
- Buhaichuk, Oksana (2019). Strategies of information and innovation activity development at enterprise in digital conditions. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers*. Zaporizhzhia: ZNU. 2019. 1 (78). 74-84. <http://humstudies.com.ua/article/view/191997/192576>
- Buhaichuk, Oksana (2022). Foreign concepts of information (digital) economy. (Зарубіжні концепції інформаційної (цифрової) економіки. *Management and Entrepreneurship : Trends of Development*. 2 (20). 8-19. [ua/index.php/journal/article/view/366](http://index.php/journal/article/view/366)

Buhaychuk, Oksana, Nikitenko, Vitalina, Voronkova, Valentyna, Andriukaitiene, Regina & Malysh, Myroslava (2022). Interaction of the digital person and society in the context of the philosophy of politics. *Cuestiones política*. 40. № 72. 558-572.

<https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/issue/view/3713>

Burashnikova O. S., Voronkova, V. G.(2023). Digital medical technologies in the EU countries. Socio-ethical and deontological problems of modern medicine (non-medical problems in medicine): Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference (February 23-24, 2023). Zaporizhzhia: ZSMU. 47-49. <http://dspace.zsmu.edu.ua/handle/123456789/18321>

Voronkova, Valentyna, Nikitenko, Vitalina, Bilohur, Vlada, Oleksenko, Roman, Butchenko, Taras (2022). The conceptualization of smart-philosophy as a post-modern project of non-linear pattern development of the XXI century. *Cuestiones Políticas*. 40. 73. 527-538. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/38416/42>

Voronkova, V. H., Kaganov, Y. O., Metelenko, N. G. (2022). Formation of values of digital society and digital person in the context of globalization and INDUSTRY 4. 0. *Humanities studies*. 11 (88). 16-25.

Kivliuk, O. M., Voronkova, V. H., Nikitenko, V. O. (2024). Philosophy of the communication paradigm of the post-information society: challenges and prospects for development. Contemporary ukrainian science: theoretical and practical achievements : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services.138-154.

https://www.eo.kiev.ua/resources/arhivMonographs/mono_2024_18/mono_2024_18.pdf

Kyrychenko, M., Nikitenko, V., Voronkova, V., Harbar, H., & Fursin, A. (2021). The search for new forms of personal expression in the era of postmodernism. *Amazonia Investiga*, 2021. 10 (42), 248-254. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.42.06.2>

<https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1674/1771>

Nikitenko, Vitalina A., Voronkova, Valentyna H., Andriukaitiene, Regina, Oleksenko, Roman (2021). The crisis of the metaphysical foundations of human existence as a global problem of post-modernity and the ways of managerial solutions. *Propósitos y Representaciones*. 9, SPE (1), e928 ISSN 2307-7999 Special Number: Educational practices and teacher training e- <http://revistas.usil.edu.pe/index.php/pyr/article/view/928>

Nikitenko, V. O., Oleksenko, R. I., Kivliuk, O. P. (2022). Formation of values of digital education and digital person in a digitalized society. *Humanities Studies*. 10 (87). 53-63.

Riley, Tim (2018). Who knows what the future will be like? Kyiv: Nash format. 448.

Slyusar, M. Y. (2024). The use of network platforms for the development of digital technologies in medicine. Socio-ethical and deontological problems of modern medicine (non-medical problems in medicine): collection of materials of the V International Scientific and Practical Conference (February 28-29, 2024). Zaporizhzhia: ZSMFU. 306-308.

Access mode: https://mphu.edu.ua/p_2584.html.

Trusova, Natalia, Oleksenko Roman, Kalchenko Serhii, Yeremenko, Denys, Pasička, Stanislava, Moroz Svitlana (2021). Managing the intellectual potential in the business-network of innovative digital technologies. *Estudios de Economía Aplicada*. 39. Вип.5. 1-15.

Ford, Martin (2016). The coming of the robots. Technology and the threat of the future / translated from English by Vladimir Gorbatko. Kyiv: Our format. 400.

OKSANA, BUHAICHUK – is a PhD student

at the Department of Management and Administration, Y. M. Potebnya Engineering Education and Scientific Institute, Zaporizhzhia National University (Zaporizhzhia, Ukraine)

E-mail: asti09@ukr.net

ORCID iD : <https://orcid.org/0000-0001-7687-5119>

PHILOSOPHICAL FOUNDATIONS OF THE ORGANIZATION'S DIGITAL STRATEGY: AXIOLOGICAL, ONTOLOGICAL, HERMENEUTICAL APPROACHES

Abstract

The philosophical foundations of an organization's digital strategy are a multifaceted phenomenon and process that encompasses the main approaches: axiological, ontological, and hermeneutical. Strategies for the development of an organization's information and innovation activities in the context of digitalization are essentially a socio-economic and technological process that is clarified in the process of social construction, based on people, which determines the values of the organization. The purpose of the study is to conceptualize the philosophical foundations of the organization's digital strategy in the context of axiological, ontological, hermeneutical approaches. Objectives of the study: 1) to analyze

the information and innovation activities of the organization in the context of digitalization as a social, cultural, economic phenomenon; 2) to determine the philosophical foundations of the organization's digital strategy; 3) to develop strategies for the development of information and innovation activities of the organization in the context of digitalization. The research methodology is: 1) the method of axiological analysis, the purpose of which is to identify the values that underlie the digital strategy; 2) the method of ontological analysis, based on the study of the essence and nature of the digital strategy. 3) hermeneutic method, which aims to interpret and understand the content of the digital strategy; detailed study of texts related to the digital strategy (reports, presentations). The axiological approach focuses on the values that determine the priorities and directions of digital strategy development, including ethical aspects, social responsibility, and sustainability. The ontological approach focuses on the nature and essence of digital technologies, their impact on the structure and functioning of the organization, as well as the transformation of work processes and interactions. The hermeneutic approach explores the interpretation and understanding of digital technologies and their implementation in the organizational context, taking into account cultural and communication aspects. In general, these approaches allow for a deeper understanding and formulation of an effective digital strategy that takes into account not only technical but also social, ethical and cultural dimensions. Philosophical approaches contribute to the development of integrated approaches to digital transformation that can ensure the long-term competitiveness and sustainability of an organization in a rapidly changing technological environment. The practical significance of the study is that strategies for the development of information and innovation activities of an organization in the context of digitalization are a socio-economic and technological process that is clarified in the process of social construction, based on a person who determines the values of the organization.

Keywords: digital strategy of organization development, axiological approach, ontological approach, hermeneutical approach, digital technologies, information and innovation activities of the organization

© The Authors(s) 2024

This is an open access article under

The Creative Commons CC BY license

Received date 03.02.2024

Accepted date 15.02.2024

Published date 15.03.2024

How to cite: Оксана, Бугайчук. Філософські засади цифрової стратегії організації: аксіологічні, онтологічні, герменевтичні підходи. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2024. 19 (96). P. 9–18.

doi <https://doi.org/10.32782/hst-2024-19-96-01>